

UZASADNIENIE

W dniu 01 sierpnia 2016 r. o godzinie 22:20 na drodze publicznej w W. przy ul. (...) oskarżony P. B. został zatrzymany przez funkcjonariuszy Policji do kontroli drogowej w trakcie prowadzenia motoroweru marki (...) o numerze rejestracyjnym (...). Podczas kontroli P. B. poddano badaniu na obecność alkoholu w wydychanym powietrzu, które przeprowadzono o godzinie 22:25 za pomocą urządzenia elektronicznego A. typu D. 7410 nr (...), z wynikiem 0,81 mg/l. Następnie oskarżony został przewieziony do Komendy Powiatowej Policji w W., gdzie ponownie poddano go badaniu mającemu ustalić stan jego trzeźwości. O godzinie 22:47 urządzenie Alkometr A 2.0 nr (...) 146/93 wykazało u oskarżonego zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu o wartości 0,72 mg/l, z kolei o godzinie 22:51 - 0,71 mg/l.

dowody: - protokół z przebiegu badania trzeźwości oskarżonego urządzeniem elektronicznym A. A 2.0 wraz ze świadectwem wzorcowania urządzenia (k.2-2v, k.3)

- protokół z przebiegu badania trzeźwości oskarżonego urządzeniem elektronicznym Alkotest D. 7410 (k. 4-4v)

- wyjaśnienia oskarżonego k.16v-k.17, k.21, k.39-k.39v)

Oskarżony ma 27 lat, posiada wykształcenie podstawowe, jest z zawodu spawaczem, utrzymuje się z wykonywania prac dorywczych w charakterze stolarza. Jego miesięczne dochody wynoszą około 1.500 zł, nie posiada żadnego majątku. Oskarżony pozostaje w związku małżeńskim i ma dwoje dzieci w wieku 4 i 6 lat, był uprzednio karany, w tym za występki określony w art. 178a § 1 kk - na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Chełmnie VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Wąbrzeźnie z dnia 24 kwietnia 2013r. w sprawie o sygn. akt VII K 105/13, którym został skazany na karę trzech miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres trzech lat tytułem próby, ponadto orzeczono wobec niego zobowiązanie do powstrzymania się od nadużywania alkoholu oraz środków karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat. Oskarżony nie posiada prawa jazdy.

dowody: - informacja ze Starostwa Powiatowego w W. (k.9, k.11)

- dane o podejrzanym (k.10)

- informacja z (...) (k.12)

- protokół przesłuchania oskarżonego (k.16-k.16v, k.39-k.39v)

- informacja o osobie z Krajowego Rejestru Karnego (k.13)

- odpis wyroku SR w Chełmnie VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Wąbrzeźnie z dnia 24.04.2013r. w sprawie VII K 105/13 (k.23)

- odpis wyroku SR w Wąbrzeźnie w sprawie II K 12/16 z dnia 21.03.2016r. (k.24)

Zarówno w trakcie przesłuchania w toku postępowania przygotowawczego, jak i na rozprawie w dniu 27 września 2016 r. oskarżony P. B. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że w dniu zatrzymania, w godzinach przedpołudniowych spożywał alkohol w postaci kilku piw. Ponadto wyraził żal i wskazał, że kierował motorowerem, ponieważ nie czuł się pijany. (k.16v-17, k.21, k.39v)

Wyjaśnienia oskarżonego Sąd uznał za wiarygodne. Okoliczność spożywania przez oskarżonego alkoholu w dniu zdarzenia znajduje potwierdzenie w protokołach badań przeprowadzonych na zawartość alkoholu w wydychanym

powietrzu. Uprzednia karalność oskarżonego została ustalona w oparciu o informację z Krajowego Rejestru Karnego oraz odpisy wyroków.

Sąd dał wiarę przeprowadzonym w sprawie dowodom z dokumentów, ponieważ zostały pozyskane, sporządzone i przeprowadzone zgodnie z wymogami procedury karnej, a strony postępowania nie kwestionowały ich rzetelności i prawidłowości.

Jako nieprzydatny do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie został uznany protokół z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym Alkotest D. 7410 nr (...), zawarty na kartach 5-5v, ponieważ dotyczył innej osoby, niż oskarżony.

Przestępstwo z art. 178a§1 kk popełnia ten, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym.

Przez prowadzenie pojazdu należy rozumieć spełnianie jakichkolwiek czynności związanych bezpośrednio z ruchem danego pojazdu, każdą czynnością wpływającą bezpośrednio na ruch pojazdu, w szczególności rozstrzygającą o kierunku i prędkości jazdy. Prowadzenie pojazdu to wprawianie w ruch pojazdu, kierowanie nim, sterowanie, nadawanie prędkości i hamowanie w sposób zgodny z konstrukcją pojazdu. (vide: K. Buchała, Przestępstwa drogowe popełnione w stanie nietrzeźwości (I), Nowe Prawo 1960, nr 7-8, s. 992; S. Paweła, Kilka kwestii prawnych z zakresu nowej ustawy o zwalczaniu alkoholizmu, Nowe Prawo 1960, nr 12, s. 1642; J. Sawicki, Karalne stany nietrzeźwości. Na marginesie ustawy antyalkoholowej z 1959 r., Państwo i Prawo 1960, nr 4-5, s. 651, Zakamycze; A. Marek, Komentarz do art. 178a kk [w:] A. Marek, Kodeks karny. Komentarz, Lex 2010). Pojazdami mechanicznymi są pojazdy zaopatrzone w poruszający je silnik, jak również pojazdy szynowe zasilane z trakcji elektrycznej. Pojazdem mechanicznym jest także motorower (vide: uchwała SN z dnia 12.05.1993 r., I KZP 9/93, OSNKW 1993, nr 5-6, poz. 27, Lex nr 20582).

Zachowanie oskarżonego polegało na prowadzeniu pojazdu mechanicznego, ponieważ miał on możliwość nadawania kierunku i prędkości motorowerowi marki (...) o nr rej. (...).

Ruchem lądowym jest ruch odbywający się na drogach publicznych, w strefach zamieszkania, jak również w miejscach dostępnych dla powszechnego użytku.

Nie może budzić wątpliwości, iż oskarżony prowadził pojazd w ruchu lądowym, skoro do zdarzenia doszło na drodze publicznej – ulicy (...) w W..

Zgodnie z art. 115 § 16 kk, stan nietrzeźwości zachodzi, gdy:

- zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość,
- zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

W sytuacji, gdy w dniu zdarzenia ilość alkoholu w wydychanym przez oskarżonego powietrzu, wskazana przy użyciu A. A 2.0 (...) nr 146/93, o godzinie 22:47 wynosiła 0,72 mg/l, jego stan należy zakwalifikować, jako stan nietrzeźwości.

Przestępstwo z art. 178a§1 kk ma charakter typu abstrakcyjnego narażenia na niebezpieczeństwo. Dla jego dokonania nie jest niezbędne nastąpienie skutku. Sam fakt prowadzenia pojazdu w takim stanie pociąga za sobą odpowiedzialność z tego przepisu, chociażby pojazd był prowadzony prawidłowo i nie spowodował konkretnego niebezpieczeństwa (vide: wyrok SN z 24.11.1960r., V K 556/60, Sł. MO 1961, nr 1, s. 190; wyrok SN z 10.03.1964r., IV K 1296/61, OSNKW 1964, nr 10, poz. 152).

W zakresie strony podmiotowej, wskazane przestępstwo może zostać popełnione jedynie umyślnie, a zatem niezbędne jest występowanie po stronie sprawcy świadomości realizacji wszystkich znamion, w tym znajdowania się w stanie

nietrzeźwości. Nie oznacza to jednak wymogu uświadamiania sobie przez sprawcę wysokości stężenia alkoholu w organizmie, wystarczy obiektywna postrzegalność stanu nietrzeźwości.

Oceniając zachowanie oskarżonego, Sąd doszedł do przekonania, że czyn ten uznać należy za zawiniony. P. B. jest osobą dorosłą, rozumiejącą podstawowe zasady etyczno-moralne oraz posiadającą określone doświadczenie życiowe, dlatego, jeżeli prowadził pojazd mechaniczny po uprzednim spożyciu kilku piw, musiał zdawać sobie sprawę ze znajdowania się w stanie nietrzeźwości. Kwestia karalności tego rodzaju zachowań jest powszechnie znana, ponadto oskarżony był już w przeszłości skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 kk.

Ustawodawca w przepisie art. 178a § 4 kk zawarł kwalifikowany typ przestępstwa z art. 178a § 1 kk, którego jednym z alternatywnie określonych znamion uzasadniających surowszą reakcję prawnokarną jest fakt uprzedniego prawomocnego skazania za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości.

Ponieważ oskarżony P. B. w dniu 01 sierpnia 2016r. kierował motorowerem po drodze publicznej znajdując się w stanie nietrzeźwości, będąc uprzednio prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Chełmnie VII Zamiejscowy Wydział Karny z/s w Wąbrzeźnie z dnia 24 kwietnia 2013r., sygn. akt VII K 105/13 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, które to skazanie w dacie orzekania w niniejszej sprawie nie uległo zatarciu, należy stwierdzić, że dopuścił się on przestępstwa z art. 178a § 1 i 4 kk.

Uznając oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, na podstawie art. 178a § 4 kk w zw. z art. 37a kk i art. 34 § 1a pkt 1 kk Sąd wymierzył P. B. karę 1 roku ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym (pkt 1 wyroku) oraz na zobowiązaniu do wykonywania pracy zarobkowej i powstrzymaniu się od nadużywania alkoholu – w oparciu o art. 72 § 1 pkt 4 i 5 kk w zw. z art. 34 § 3 kk (pkt 2 wyroku).

Podstawę wymiaru wskazanej kary stanowił przepis art. 37a kk pozwalający Sądowi, w przypadku przestępstwa zagrożonego karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, na orzeczenie grzywny lub kary ograniczenia wolności, o której mowa w art. 34 § 1a pkt 1, 2 lub 4 kk, zamiast kary pozbawienia wolności. Ponieważ występki z art. 178a § 1 i 4 kk jest zagrożony karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, w niniejszej sprawie istniała możliwość zastosowania art. 37a kk.

Decydując się na odstępianie od orzeczenia w stosunku do oskarżonego kary pozbawienia wolności, Sąd miał na uwadze, iż w dniu 01 lipca 2015r. weszła w życie nowelizacja kodeksu karnego, która zasadniczo zmieniła filozofię karania, dając bezwzględny prymat karom grzywny i ograniczenia wolności, zaś karę pozbawienia wolności ustawodawca potraktował jako ultima ratio. Służy temu rozbudowany system przepisów pozwalających na orzekanie kar alternatywnych wobec pozbawienia wolności. Jak podkreślono w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396), art. 37a kk zawiera „dyrektywę sądowego wymiaru kary, która skłania sądy do orzekania zamiast kary pozbawienia wolności kar wolnościowych”. Przepis ten stanowi wyraz nowej polityki karnej i zmierza do ograniczenia stosowania kary pozbawienia wolności zarówno w postaci bezwzględnej, jak i z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (vide: A.Grześkowiak (w:) Kodeks karny. Komentarz, red. A. Grześkowiak, K. Wiak, Warszawa 2015, s. 321.)

Sąd wymierzając karę z zastosowaniem art. 37a kk miał również na względzie brzmienie art. 69 § 1 i 4 kk. Nie ma bowiem wątpliwości, że popełnienie czynu z art. 178a § 1 i 4 kk skutkuje obowiązkiem orzeczenia kary pozbawienia wolności, a w świetle art. 69 § 1 i 4 kk wykonanie tej kary nie może być warunkowo zawieszona. W tej sytuacji, zdaniem sądu orzekającego w niniejszej sprawie, sankcja karna za czyn z art. 178a § 1 i 4 kk, którego dopuścił się oskarżony byłaby zbyt surowa i niewspółmierna do popełnionego czynu i nie spełniłaby, a wręcz byłaby sprzeczna z treścią art. 53 kk, nie pozostawiając sądowi orzekającemu żadnej swobody w ocenie przesłanek mających wpływ na karę. Oskarżony przypisanego mu czynu dopuścił się bowiem prowadząc pojazd mechaniczny w postaci motoroweru, który sam w sobie nie stanowi większego zagrożenia dla innych uczestników ruchu drogowego, a bardziej stwarza zagrożenie dla samego prowadzącego taki pojazd. Nadto czyn przypisany oskarżonemu został popełniony, co prawda w mieście ale na bocznej osiedlowej ulicy, o lokalnym, niewielkim natężeniu ruchu. Oskarżony pracuje dorywczo, utrzymując rodzinę.

Na utrzymaniu ma dwoje małych dzieci. Umieszczenie w takiej sytuacji oskarżonego w zakładzie karnym byłoby, zdaniem sądu, nieracjonalne, niepotrzebne a wręcz szkodliwe. Sąd nie podziela stanowiska, że kara bezwzględnego pozbawienia wolności, dla sprawcy ponownie skazanego za przestępstwo z art. 178a kk, jest w odczuciu społecznym karą spełniającą zwykle poczucie sprawiedliwości.

Kara ograniczenia wolności stanowi karę pośrednią pomiędzy grzywną i niewysoką karą pozbawienia wolności. Sąd miał świadomość uprzedniej karalności oskarżonego, lecz nie uznał go za osobę znacznie zdemoralizowaną, w stosunku do której byłoby wskazane orzeczenie kary bezwzględnej pozbawienia wolności, o którą wnioskował prokurator. Poza tym wskazać należy, że czyn oskarżonego został popełniony po upływie okresu próby wyznaczonego w sprawie VIIK 105/13, a stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu mało, co pozwala na przyjęcie, iż nie był on spożywany bezpośrednio przez jazdą.

Wymierzając oskarżonemu karę do okoliczność obciążających Sąd zaliczył uprzednią karalność oraz znaczną społeczną szkodliwość czynu. Przedmiotem ochrony art. 178a § 1 kk są życie, zdrowie i mienie. Kierowanie pojazdem mechanicznym przez sprawcę znajdującego się w stanie nietrzeźwości narusza podstawową zasadę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ponieważ osoba taka posiada ograniczoną możliwość podejmowania decyzji i właściwych reakcji do sytuacji panujących na drodze. Ponadto P. B. został zatrzymany do kontroli drogowej w godzinach wieczornych, kiedy widoczność na drodze była ograniczona, na jednej z ulic miasta W., a więc w miejscu, które powinno charakteryzować się zwiększonym poczuciem bezpieczeństwa obywateli. Nie ma także żadnych powodów, aby cokolwiek usprawiedliwiać motyw i pobudki jego działania, bowiem do popełnienia przestępstwa nie skłoniła go żadna uzasadniona życiowo okoliczność. Należy przyjąć, iż oskarżony działał z zamiarem bezpośrednim, ponieważ miał pełną świadomość kierowania motocyklem pod wpływem alkoholu, skoro spożył wcześniej kilka piw. Na ocenę stopnia społecznej szkodliwości miała także wpływ wielkość stężenia alkoholu w organizmie, która wyraźnie przekraczała wartość graniczną między stanem po użyciu alkoholu a stanem nietrzeźwości.

Jako okoliczność łagodzącą Sąd potraktował przyznanie się oskarżonego do popełnienia zarzucanego czynu, którego jednak nie należało przeceniać, z uwagi na obciążający go materiał dowodowy, a także wyrażenie żalu. Nadto okoliczności sprawy wskazywały, iż oskarżony podróżował samotnie.

W świetle powyższego Sąd przyjął, że orzeczona kara jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu, nie przekracza stopnia winy, a także czyni zadość celom w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej, stanowiąc wystarczającą sankcję prawnokarną dla oskarżonego, pozwalającą na uświadomienie mu naganności postępowania i wdrożenie do przestrzegania norm powszechnie obowiązujących.

Ponieważ w niniejszej sprawie nie zachodził wyjątkowy wypadek uzasadniony szczególnymi okolicznościami, po myśli art. 42 § 3 kk Sąd orzekł w pkt 3 wyroku w stosunku do oskarżonego obligatoryjny środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

W pkt 4 wyroku, zgodnie z treścią art. 43a § 2 kk, zostało zawarte o orzeczenie o obligatoryjnym świadczeniu pieniężnym na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, które Sąd przyjął w minimalnej kwocie 10.000 zł.

Mając na uwadze trudną sytuację materialną P. B., który posiada na utrzymaniu żonę oraz dwoje dzieci i utrzymuje się jedynie z prac dorywczych, w pkt 5 wyroku Sąd zwolnił go od opłaty i kosztów postępowania w sprawie, którymi należało obciążyć Skarb Państwa.